

Inž. Ivan Novak,
Inž. Bogdan Popović,
Jugoslovenski
poljoprivredno-šumarski centar,
Beograd

REZULTATI TAKMIČENJA INDIVIDUALNIH POLJOPRIVREDNIKA KOOPERANATA ZA VISOKE PRINOSE KUKURUZA

1. Proizvodnja kukuruza u Jugoslaviji i osvrt na tu proizvodnju

U posljednje tri godine površine zasijane kukuruzom u našoj zemlji se kreću prosječno oko 2,5 milijuna hektara. Društvena gospodarstva siju oko 240.000 ha, a sve ostale površine su kod individualnog proizvođača. Od tih površina u kooperativnoj proizvodnji se nalazi oko 600.000 hektara. U posljednje vrijeme se ne pokazuje izraziti pad, ali ni povećanje površina pod ovom kulturom.

Proizvodnja kukuruza u posljednje tri godine se kreće od 6—8 milijuna tona*. Prinosi su se u tim godinama kretali od 23,1 u 1965. do 31,9 mtc/ha u 1966. godini. Prinosi variraju iz godine u godinu, zavisno o pogodnosti klimatskih faktora u vegetacionom periodu ove kulture. Prinosi na površinama društvenih gospodarstava u 1966. godini su bili 57,2 mtc/ha, u kooperativnoj proizvodnji 45,7 mtc/ha, a na površinama individualnih proizvođača izvan kooperacije su iznosili samo 24,1 mtc/ha zrna kukuruza na površini od 1,7 milijuna hektara ili na 68% ukupnih površina.

Hibridnim sjemenom kod nas se zasijava samo 50,6% površina, ili individualni proizvođači izvan kooperacije zasijavaju hibridima samo 25% svojih površina, odnosno od 1,7 milijuna ha samo je oko 430.000 zasijano hibridnim sjemenom. Oko 50% tih površina se ore neposredno pred sjetvu, oko 60% proizvođača ne upotrebljava umjetna gnojiva i ne primjenjuje ostale poznate agromjere, čija primjena uvjetuje ostvarenje visokih prinosa. Ovakvo stanje na tim posjedima uvjetuje ostvarenje niskih prinosa, zatim variranje prinosa iz godine u godinu i čini ih zavisnim o drugim faktorima. Na površinama društvenih gospodarstava, tamo gdje se primjenjuju suvremene agromjere, ostvaruju se visoki prinosi koji su po godinama manje-više stabilni, i oscilacija prinosa nije tako velika u slučaju nepovoljnih klimatskih prilika u toku vegetacije, kao tamo gdje se ne primjenjuju agromjere.

Analizirajući stanje proizvodnje kukuruza po sektorima, došlo se do zaključka da bi proizvodnja kukuruza u našoj zemlji mogla biti mnogo veća, da bi trebala pokazivati trend porasta od nivoa do sada najveće proizvodnje u 1966. godini (8 milijuna tona). Međutim, 68% ukupnih površina je izvan organizacije proizvodnje na kojoj se primjenjuje iznijeta agrotehnika, a nikakva druga agrotehnika ne može da osigura visoke prinose.

Imajući sve to u vidu, pokrenuta je akcija postizavanja visokih prinosa. Ta reorganizacija ima cilj da se individualnim proizvođačima putem stručne i naučne službe na vidan način demonstriraju agromjere postizavanja

* Najveću registriranu proizvodnju kod nas, oko 8 milijuna tona kukuruza, imali smo u 1966. godini. Ta proizvodnja bi u narednim godinama trebala da raste. Međutim, ona će u 1967. godini biti malo manja.

visokih prinosa, da individualni proizvođači uvide u čemu griješe, ako se radi o proizvodnji, da se na ovim površinama postižu viši prinosi, a kroz to da se povećava i ukupna proizvodnja kukuruza kod nas.

2. Prinosi na takmičarskim površinama

Akcija za postizavanje visokih prinosa kukuruza na individualnom posjedu u 1967. godini je provedena u 19 centara naše zemlje. U takmičenju su učestvovali kooperanti zadruga i kombinata. Takmičenje je obuhvatilo 10.573 ha, a na ovim površinama je ostvaren prosječan prinos od 76,3 mtc/ha. Po mjestima su ostvareni slijedeći prinosi:

Prinos kukuruza u takmičenju u 1967. godini

Organizacija	ha	Prosječni prinos mtc/ha	Najveći prinos mtc/ha
1. Vukovar (PIK i PZ)	404	85,45	99,51
2. ZZ »Budućnost« Osipaonica	800	74,62	115,75
3. ZZ — Lapovo	471	75,18	87,10
4. PK »Bosanski Šamac«	115	84,31	103,70
5. ZPZ — Modriča	146	102,74	137,42
6. ZZ — Dvorovi	300	83,00	121,80
7. ZZ — Cazin	304	40,30	86,50
8. ZZ — Kisiljevo	570	72,78	110,42
9. PZK »Mačvanin« Bogatić	636	89,68	148,30
10. ZZ — Subotica	500	79,03	140,69
11. PZK — Ludbreg	320	83,00	129,90
12. ZZ — Beli Manastir	298	96,22	125,34
13. KK — Ptuj	60	75,00	102,05
14. ZZ — Stapar	1.000	92,00	130,43
15. PZ — Čakovec	510	83,00	119,70
16. PIK »Sirmium« Sr. Mitrovica	1.439	85,19	116,21
17. PZ »Kosovo« — Lipljan	400	60,18	94,62
18. ZZ Banatsko N. Selo	2.300	53,67	69,20
19. ZZ — Umin Dol			58,54

Klimatski faktori u vegetacionom periodu u ovoj godini nisu bili najpovoljniji, pa su postignuti prinosi tim značajniji. Oni su dokaz da se primjenom suvremenih agromjera i u nepovoljnim klimatskim uvjetima mogu postizati zadovoljavajući rezultati. Na takmičarskim parcelama je primijenjena jedna uobičajena agrotehnika za proizvodnju kukuruza: zimsko oranje, prosječno 800—1300 kg/ha mineralnih gnojiva, odabran je hibrid koji odgovara za taj proizvodni rajon, ostvaren je planirani sklop biljaka za pojedini hibrid i vršene su mjere njege u vegetaciji. Za izvršenje tih radova takmičarima su osigurana i sredstva za proizvodnju. Na svim površinama

su sijani hibridi selekcija naših instituta iz Zemun Polja, Novog Sada, Zagreba i Osijeka.

Ovogodišnja akcija takmičenja u postizanju visokih prinosa kukuruza je pokazala da kod nas postoje velike mogućnosti za povećanje proizvodnje kukuruza, naročito na površinama individualnog posjeda, a posebno na površinama individualnih proizvođača koji nisu kooperanti. Na oko 60% tih površina suvremene agromjere sporo ulaze u posjed tih poljoprivrednika, a adekvatno tome se ostvaruje i proizvodnja. U 1966. godini prinosi kukuruza na individualnom posjedu izvan kooperacije bili su manji za 2,4 puta, a od prinosa u kooperativnoj proizvodnji za blizu dva puta. Ako bi se osigurala sredstva za proizvodnju, na tim površinama se mogu udvostručiti prinosi. Statističke procjene pokazuju da će se na 2,27 milijuna ha površina individualnog posjeda u 1967. godini ostvariti prosječno 26,4 mtc/ha. Međutim, ako bi ta gospodarstva primijenila samo osnovne agromjere, koje su primijenili ovogodišnji takmičari, moglo bi se na ukupnim površinama dobiti 10 milijuna tona kukuruza jeftinije proizvodnje.

Spisak takmičara s najvećim prinosima

Redni broj	Organizacija	Prezime i ime	ha	mtc/ha
1.	Vukovar — PIK Vukovar OPZ — Negoslavci	Ljekar Nikola	1,72	99,51
		Smiljanić Vukašin	1,70	98,40
2.	ZZ »Budućnost« — Osipaonica	Milanović Dragiša	0,80	115,75
		Šošić F. Dragutin	1,50	111,13
3.	ZZ »Lapovo« Lapovo	Stevanović Đ. Milovan	0,51	87,10
		Milanović A. Milan	0,50	84,60
4.	PK »Bosanski Šamac«	Sailović Pero	0,50	103,70
		Kobaš Ilija	0,50	101,87
5.	Zadružni polj. kombinat Modrić Odžak	Šabanović Dedo	0,90	137,42
		Ahmetović Asif	2,40	117,30
6.	ZZ Dvorovi Bijeljina	Lukić Slavko	4,50	121,80
		Stančić Zdravko	0,80	107,85
7.	ZZ Cazin Podgredina Polje	Halkić Šaban	1,20	86,50
		Redžić Alija	0,70	76,14
8.	ZZ »Kisiljevo« Kisiljevo „	Živanović Branče	0,22	110,42
		Veličković Selimir	0,50	101,45
9.	PZK »Mačvanin« Klenje Bogatić Glušci	Kojić Nikola	0,80	148,30
		Stanić Svetomir	0,70	144,92
10.	PZ Čakovec D. Kraljevec Pustakovec	Habuš Marija	0,46	119,7
		Strahija Mijo	0,35	118,9

11.	P. Zadrुžni M. Bukovec kom. Ludbreg Kapela	Strbad Stjepan	0,57	129,9
		Bocko Ivan	0,57	118,8
12.	Beli Manastir	Cikač Mijo		125,34
		Smrčak Dobre		103,17
13.	Kmetijski kombinat Ptuj — kooperacija	Petek Jože (Gajevci 34)	0,50	102,5
		Čuček Franc		
		(Podvinci 62)	1,20	100,50
14.	ZZ Stapar	Depalov Živa	1,15	130,43
		Jerković Mita	1,00	124,51
		Plužarev Stevan	6,80	112,15
15.	Subotica Bajmok Palić	Kapor Mirko	0,57	140,69
		Nađ Gergel	1,14	132,13
16.	»Sirmium« D. Petrovci Kuzmin Polj. ind. kombinat Sr. Mitrovica	Stojnić Rade	1	116,21
		Filipović Vojislav	1	106,46
17.	PZ »Kosovo« Lipljan	Milićević Stevo	0,60	94,62
		Milićević Gojko	1,20	86,28
18.	ZZ Umin Dol s. Ljubodrag	Petković Radomir	1,00	58,54
		Petrovski Đuro	3,00	42,43
19.	ZZ »Budućnost« Banatsko Novo Selo	Srbin Petar	1,21	69,20
		Vasić Bogdan	1,30	69,03